

KORTE HISTORIE VAN DE HERVORMDE GEMEENTE HIEN EN DODEWAARD

In het laatste onderzoek, gehouden door het Rijksbureau voor oudheidkundig bodemonderzoek, is komen vast te staan dat de kerk gebouwd is omstreeks 1050. In een acte van 1188 wordt onder de goederen van de Graaf van Dalen de parochie Dodewaard voor het eerst genoemd. In een brief uit 1316 wordt gesproken van een kerspelkerk, waarin zich een kostbaar kruis zou hebben bevonden, dat toen reeds een zekere vermaardheid genoot en wegens de "onveiligheid" in Dodewaard, naar de collegiale kerk van St. Walburg in Arnhem is overgebracht. In deze brief uit 1316 van Reinald I van Gelre wordt Dodewaard, dat zijn reliekkruis aan Arnhem moest afstaan, een onveilige en volkloze plaats genoemd. De tendens van deze brief wettigt echter de twijfel over de juistheid van deze vermelding. Reinald zocht een reden om het kruis aan de pas gevestigde en door hem begiftigde kerk in Arnhem te kunnen schenken. De kerk van Dodewaard komt voor op een kerkenlijst van 1395. In de bevestiging van een schenking werden op 16 oktober 1410 "de kirspele van Dodewerde ende van Hyen" vermeld. In 1613 werd de eerste predikant, Hermannus van Broekhuizen, "in de kerkdienst van Hien en Doyweert" bevestigd.

BOUWGESCHIEDENIS TOREN

De gesloten onderbouw van de toren en het aansluitende, blijkens het materiaal vrijwel gelijktijdig opgetrokken schip, maken een vrij vroege datering zeer aannemelijk. De toren moet in een eveneens vrij vroeg stadium in tufsteen verhoogd zijn, waarbij de oorspronkelijke galmgaten gedicht werden. Of de beëindiging van deze zone in kanteelvorm de oorspronkelijke is of dat dit slechts de resten zijn van galmgaten moet in het midden worden gelaten, daar er geen duidelijke aanwijzingen voor één dezer opvattingen zijn. De balklaag die boven het steendikke gewelf lag, zou een juiste hoogte hebben voor bediening der kantelen, doch ook een klokstoel kan daar geplaatst geweest zijn. Het onderste gedeelte van de toren is opgebouwd uit tufsteen. De Romaanse galmgaten, oorspronkelijk met gekoppelde rondboogjes op deelzuiltjes, zijn kennelijk reeds vroeg dichtgemetseld met tufsteen, die in kleur en formaat verschilt van de oudere tufsteen, doch hetzelfde karakter heeft als de tufsteen die in het muurwerk oven de galmgaten gebedigd is. Het bovenste gedeelte van de toren is van baksteen. Aan de noordzijde zijn in de torenmuur verschillende stukken steen ingewerkt o.a. een stuk grauwacker, een langwerpige stuk rode zandsteen en een steen met een cirkelvormig verhoogde rand. Men vermoedt dat dit een wijwaterbakje is. Eén enkele versnijding verdeelt de toren in twee geledingen. Twee lage zware steunberen schragen de hoeken van de toren op het westen. Even boven het maaiveld valt in de noord-, zowel als in de zuidgevel een rondboog te bespeuren van de vroegere toegangen van de benedenruimte van de toren, die in onbruik zijn geraakt. In de noordzijde, boven de vroegere ingang is een dichtgemetseld rondboogvenster te zien, op gelijk niveau met de vroegere Romaanse venstertjes van het schip. De toegang aan de westzijde staat in een vrij hoge spitsboognis van baksteen. Boven de ingang is een rechthoekige opening gevonden, die een toegang gevormd moet hebben van buiten af tot de ruimte boven het gewelf over de begane grond. Aan de zuidzijde van de toren is een marmeren zonnwijzer gevat tussen twee kleine rondboogvensters.

BOUWGESCHIEDENIS SCHIP

De schipgevels bestaan uit ruw tufsteenwerk. Aan de voet zijn ze hier en daar beklampt met baksteen. Vrij dicht tegen de westmuur is de helft van een Romaans rondboogvenster te zien. In de zuidmuur van het schip is de helft van een gedicht Romaans venster te zien. Aan de noordzijde zijn de resten van drie dezer oude vensters bewaard. De overige zijn vernield bij het inhakken van grotere rondboogramen met bakstenen omlijsting. De resten van het dwarspand bestaan uit baksteen. In 1920 zijn nieuwe noord- en zuidgevels gemaakt in Romaniserende stijl met vijf kleine aaneengerijde rondboogjes op korte natuurstenen zuiltjes en venstertjes, met glas in lood. Deze verbouwing vond plaats na een indringend verzoek van het bestuur van het polderdistrict Neder-Betuwe. Deze wilde ter plaatse de dijk breder maken, echter zagen hiertoe geen mogelijkheid omdat het dwarspand van de kerk te ver in de dijk stak. Nadat het polderbestuur had toegezegd de kosten voor inkorten van het dwarspand voor haar rekening te nemen werd besloten de verbouwing uit te voeren. Toren, schip en koor zijn door pannen daken gedekt.

BOUWGESCHIEDENIS KOOR

Uit het kerkarchief blijkt dat het koor van de kerk in 1705 geheel werd afgebroken, omdat dit deel van de kerk in vervallen toestand was geraakt, en de kerkenraad niet in staat was om het voor herstel benodigde geld bijeen te brengen. Daarvoor in de plaats worden tegen de kerk aan, drie kamers gebouwd. De middelste kamer wordt aan een chirurgijn verhuurd. In 1840 worden deze drie kamers weer afgebroken, en krijgt de kerk weer zijn koor terug. Het is een driezijdig gesloten koor van één travee. De kerk wordt bij deze gelegenheid van binnen wit gepleisterd. Na deze verbouwing mag Dodewaard weer zeggen een "kruiskerk" te bezitten. In de jaren 1981-1982 heeft een grote restauratie plaatsgevonden.

BOUWGESCHIEDENIS CONSISTORIE

Tijdens de verbouwing van het koor in 1840 wordt er tevens een kleine consistorie aan de kerk gebouwd. Deze wordt geheel uit baksteen opgebouwd. Als in 1920 de beiden dwarspanden van de kerk worden ingekort wordt tevens de consistorie groter gemaakt. Uwendig is er daarna niets meer aan veranderd.

DE ROMEINSE GRAFSTEEN

Tot 1863 is in de zuidmuur van de toren een Romeinse grafsteen ingemetseld geweest. In dat jaar is deze grafsteen door de burgerlijke gemeente geschonken aan het Rijksmuseum voor oudheden te Leiden. Een getrouwe kopie van het origineel is sinds die tijd ingemetseld op de oorspronkelijke plaats. De steen is een uit kalksteen uitgehakt reliëf van 1,44 m hoog, 1,00 m breed en 12 cm dik. Midden in de bovenrand is een sirene afgebeeld. Dit is een figuur uit de Griekse mythologie, half mens half vogel. Deze sirene moet hier worden gezien als een zielevogel, die tot taak had om de overledene te beklagen en te verzorgen. In de hoeken onder de rand ziet men twee naar elkaar toegekeerde leeuwenfiguren. Zij zijn zinnebeelden van waakzaamheid en van afwering van onheil. Het middenstuk vertoont een op een rustbank liggende figuur. Vóór het rustbed staat een kleine ronde tafel, waarop eetgerei ligt. Aan het voeteneinde staat een bediende met voor het lichaam de armen over elkaar geslagen. Op de grond staat een achzijdige kruik. Het onderschrift luidt: M.TRAIANIV/GVMATTIVS. GAI/SIONIS F.VET. ALAE/AFROR. T. P. I.
marcus traianus gumattius gasionis filius alae afrorum testamento (of testamentitulum) poni iussit. vertaling: Marcu Traianus Gumattius, Gaisio's zoon, oudgediende (veteraan) van de ruiterafdeling van Afrika heeft bij testament deze grafsteen laten plaatsen. De overledene was van inheemse -germaanse of keltische afkomst. Daarop wijst zijn naam Gumattius en de naam van zijn vader Gaisio. Hij is in onze streken in dienst getreden van een ALA, een ruiterafdeling van de cavalerie van de Romeinse hulptroepen, die een normale sterkte had van 500 man en oorspronkelijk geformeerd was in de provincie "Africa Proconsularis" (ongeveer het huidige Tunesië). Nadat Marcus Traianus Gumattius 25 jaar of langer in dienst geweest was, werd hij eervol ontslagen, en kreeg het Romeinse burgerrecht en wel onder keizer Marcus Ulpius Traianus (98-117 na Christus). Dit valt af te leiden uit zijn voornaam Marcus en zijn familienaam Traianus. De voorstelling is niet die van een gewone maaltijd. Het is een grafteken, dat inhoudt, dat we hier een dode zien aanliggen op een bank aan een maaltijd in het dodenrijk. Men dacht zich het leven na de dood vaak als een ietwat schimmige voortzetting van het leven op aarde. Een erg grote kloof tussen het "hier en nu" en het hiernamaals werd niet aanvaard. De grafsteen is inmiddels al eeuwen bekend. In 1694 schreef Gisbertus Cuperus over dit opmerkelijke voorwerp. In 1758 schreef Hendrik Cannegieter over dit "Monumentum Dodewerdense expositum". De grafsteen dateert zeer waarschijnlijk uit de jaren omstreeks 100 na Christus. Het origineel is waarschijnlijk in de 11e eeuw, toen de toren gebouwd werd, daarin gemetseld. Op de marmeren plaat die aan de noordmuur in de torenkamer werd gehangen is te lezen dat het origineel in 1863 werd overgebracht naar Leiden.

INTERIEUR TOREN

Torenklok: In de "Navorscher 1876 op blz. 69" is door Jan van Trier vermeld dat er in de toren van de kerk te Dodewaard een klok aanwezig moet zijn die in Nijmegen op 8 juni 1652 moet zijn gegoten. Deze klok is allang niet meer aanwezig. De in 1854 door het bedrijf Petit en Fritsen gegoten klok is door de Duitsers in de oorlog weggevoerd. De tegenwoordige klok is in 1957 door Bergen's Carillon-, toren luidklok- en torenuurwerkfabriek in Heiligerlee geplaatst.

- Torenuurwerk: Hierover is niet erg veel bekend. Het is een gesmeed ijzeren torenuurwerk gemaakt door: GOSLINK EN HENDRIKS RUMPOL, LAREN 1754. Het is één van de oudste torenuurwerken van Nederland.

- In de torenkamer aan de oostmuur hangt een fragment van een hardstenen grafzerk, waarop enkele uitgesleten gotische letters, een gedeelte van een wapen en een helm te onderscheiden zijn. De steen is 100x60 cm. Te lezen is slechts: (...DA) GHS - NAE- BELOKE - PAESDACH-STERF-GYR.... Het is waarschijnlijk dat dit de grafzerk is van jonkheer Dirk van der Horst, die in 1559 overleed.

INTERIEUR SCHIP EN KOOR

- Meubilair: Tijdens de restauratie van 1981-1982 is ook het meubilair van de kerk geheel vernieuwd. De banken in de kerk werden overgenomen van de Broederkerk te Zutphen. De zoldering heeft men tijdens de restauratie geverfd.

- Preekstoel: Van wanneer de preekstoel dateert is niet meer te achterhalen. Zeker is dat gelijk met de vernieuwing van het interieur in 1858, er enige reparatiewerkzaamheden aan zijn verricht.

- Lezenaar: Op de preekstoel bevindt zich een fraaie koperen lezenaar, samengesteld uit krachtige ranken die het wapen van Els van Randwijk omgeven, met griffioen en windhond als schildhouders. Hieronder staat de naam: "ELS VAN RANDWICK". Op het plat van de in rood leder gebonden bijbel staat "ELS EN RANDWYK ANNO 1724". Stilistisch is de lezenaar zeer goed op 1724 te dateren. (Edmund van Els, kolonel van de infanterie ten dienste van de verenigde Nederlanden, was op 24 juli 1698 te Nijmegen gehuwd met Mechteld van Randwijck). De koperen kaarsenhouder voor twee kaarsen op de preekstoel wordt tevens gedateerd op begin 18e eeuw.

- Doopvont: Op het kerkhof bij de Hiense kerk lag sedert lang de voet van een hardstenen doopvont of wijwaterbak, ongeveer 70 cm hoog (vermoedelijk daterend uit de 16e eeuw). Het onderstuk van deze voet is vierkant, het bovengedeelte -dat schuin afgebroken was- is achtkantig. Bij de restauratie in de jaren 1981-1982 is het initiatief ontstaan, om deze voet te benutten voor het maken van een nieuw, achtkantig hardstenen doopvont.

- Kerkkronen: In het schip en koor hangen 4 koperen zesarmige kronen. Deze kronen moeten eind 17e eeuw zijn gemaakt. Men heeft ze omgebouwd, zodat ze voor elektrische verlichting bruikbaar zijn.

- Zilver: De kerk bezit twee zilveren avondmaalsbekers

1. Een beker van Nijmeegs zilver.

Avondmaalsbeker, gedreven, gegraveerd. Hoogte 13,7 cm. Gladde beker, op geprofileerde voet, versierd met een gegraveerd fries langs de bovenrand. Op dit fries een doorlopende herte- en zwijnenjacht. Onder het fries een band met cartouche-ornament, waarvan de vruchten afhangen. Tussen deze trossen drie vogels. Onder de bodem is gegraveerd: "DE KERCK TOT DODEWERT EN HIEN" Merk: een meester met keper.

2. Een beker van zilver waarvan in de kerkarchieven niet te achterhalen is waar deze vandaan komt. Het merkteken is een soort kruis, waarschijnlijk is dit geen stadskeur. Avondmaalsbeker, gedreven, gegraveerd. Hoogte 13,7 cm. Gladde beker waarop gegraveerd is een gedeeld wapen, heraldisch rechts: twee gekruiste armen (Vijgh?), pl. links: drie lopende leeuwen boven elkaar (van Ommeren). Hieronder staat: "PRESBYTER 1724". Op de voet staat: "DE KERCK TOT DODEWERT EN HIEN"

INTERIEUR CONSISTORIE

De binnenmuren van de consistorie zijn verlucht met mooie tegeltjes, waarvan aangenomen kan worden dat ze afkomstig zijn van "de Vrijenburg"; een grote boerenhofstede gebouwd in het jaar 1568 die vroeger aan de Welysestraat stond. De tegeltjes dateren uit de periode rond 1750. Naast tegeltjes met gewone alledaagse motieven, zijn er ook een honderdtal tegeltjes die taferelen uit de Bijbelse geschiedenis weergeven. De tegeltjes zijn geschilderd in mangaanviolette kleur, en zijn na de verbouwing van 1921 aangebracht in de consistorie.

ORGEL

- Orgel: Zoals ook in vele andere gemeenten kende men in Dodewaard de voorzanger. Deze voorzanger was in Dodewaard tevens koster. Op verzoek van Ds. J.Koek (de toenmalige predikant) besluit men op 6 juni 1895 tot het laten plaatsen van een orgel in de beide kerken van de Hervormde Gemeente. In Dodewaard zal voor fl. 1200,= een "gaanderij" worden gemaakt, volgens het bestek van architect Knoop (?). Het orgel zal vervolgens voor fl. 1300,= gemaakt en geplaatst worden door orgelbouwer G.van Druuten uit Hemmen. In 1957 laat de kerkvoogdij de orgelcommissie van de Hervormde Kerk een onderzoek uitvoeren, om te kijken of reparatie dan wel vervanging van het orgel noodzakelijk is. Deze commissie komt tot de conclusie dat reparatie niet mogelijk is maar het orgel beter vervangen kan worden. Men laat orgelbouwer Bern.Koch uit Apeldoorn een offerte uitbrengen. Voor het bedrag van fl. 11.000,= wordt tenslotte besloten het binnenwerk van het orgel geheel te vernieuwen. Het nieuw te maken orgel heeft één klavier en heeft een aangehangen pedaal. Het heeft de volgende dispositie:

Prestant 8', Roerfluit 8', Octaaf 4', Fluit 4', Octaaf 2', Mixtuur 2-3 sterk I I/3', Octaaf koppel, Tremolo, Pedaalkoppel.

Het systeem is elektrisch pneumatisch met voorrelais.

KERKSTEMPEL

In de notulen van een kerkenraadsvergadering gehouden op 23 februari 1868 valt het volgende te lezen:

"Door kerkvoogden is ten behoeve der kerkelijke gemeente aangeschaft een kerkelijk zegel, dragende tot randschrift de woorden: Herv. Gem. van Hien en Dodewaard, en in het midden het zinnebeeld van Geloof, Hoop en Liefde, voorgesteld door een opstijgende adelaar, een staand kruis en een in den bodem gehecht anker."

KORTE HISTORIE VAN DE HERVORMDE GEMEENTE HIEN- DODEWAARD

De enige gebouwen die nog overeind staan vanuit de middeleeuwen zijn de kerken van Hien en Dodewaard. Eerst rond 1100 zou er alleen maar de parochie Dodewaard bestaan hebben. Later scheiden zich daar andere parochies van af, Hien scheidde zich af in 1300. Hierna bestond onze gemeente uit twee parochies. En Hemmen scheidde zich van Dodewaard in 1475. Bij gebrek aan predikanten in het begin van de Hervorming heeft men kerkelijk Hien en Dodewaard bij elkaar gevoegd en zo is het tot op de dag van vandaag. In 1603 werd Hermannus Broeckhuysen de eerste hervormde predikant in onze gemeente. In 1624 kwam hij te overlijden en werd opgevolgd door zijn broer Godefridus van Broeckhuysen van IJzendoorn.

DE TOREN

De toren en de onderste steenlagen tot een hoogte van 115 cm dateren uit " 1300. De toren en de kerk zijn gebouwd tussen 1300 en 1312. De oude toren is in zijn geheel afgebrand op 20 april 1641. Pas 146 jaar later in 1787 werd de toren weer hersteld en voorzien van een nieuwe spits. De toren (eigendom van de burgerlijke gemeente) is uit drie geledingen opgebouwd. Voorheen was dit monument met klimop begroeid, maar daar dit voor de muren niet zo goed was, heeft men in " 1982 de toren weer van zijn begroeiing ontdaan. Vervolgens zijn de muren schoongemaakt en is de toren opnieuw gevoegd. De toren is een rijksmonumentaal pand.

DE LUIDKLOK

Boven in de toren hangt de luidklok die nog steeds zijn geklank laat horen. Op de luidklok van deze toren staat te lezen: 1943 De klok verbrand door Duitse hand. 1950 laat ik weer horen, het lied van de toren. Ook worden op de klok de burgemeester en de wethouders vernoemd. Burgemeester mr. G. J. ter Braak en de Wethouders, K. van Reeden en G. van Gestel. De luidklok is vervaardigd door Van Bergen te Heiligerlee.

BOUWGESCHIEDENIS SCHIP

Omstreeks 1840 is de toestand van de kerken van Hien en Dodewaard, zo slecht dat men het plan opvat de kerken af te breken, en in plaats daarvan een nieuwe kerk te bouwen in het centrum van het dorp. Voor de uitvoering van dit plan, wordt door AHogerhand@ geen toestemming verleend. Twee jaar later besluit men de kerk van Hien geheel te herbouwen. Zodoende werd het schip van de Hiense kerk afgebroken en door het tegenwoordige gebouw met zijn driezijdig afgesloten koor vervangen. Door een ingemetselde steen in de muur van de kerk tussen de derde en vierde steunbeer aan de dijkzijde wordt dit bevestigd. Hierop staat vermeld: Herbouwd A° 1842. Voor de afbraak maakte Eyck van Zuylichem van de oude kerk een tekening (archieff Rijksdienst voor monumentenzorg), waaruit blijkt, dat de muren uit onregelmatig materiaal waren opgebouwd en dat het schip aan iedere zijde door vier kleine rondboog-venstertjes was verlicht.

Voormalige Hervormde kerk in 1842 naar Eyck van Zuylichem

Bij de herbouw van de kerk heeft men blijkbaar gebruik gemaakt van de restanten van het oude gebouw. Het onderste gedeelte van het schip en het koor is herbouwd op de oude fundamenteën. Er is een duidelijk verschil te zien tussen de verschillende baksteensoorten die gebruikt zijn. Bij het onderste gedeelte tot een hoogte van 115 cm is duidelijk te zien dat er een ander formaat steen (26 x 6) is gebruikt dan het hogere gelegen metselwerk. Het schip heeft aan iedere zijde vijf steunberen. Ook de drie blinde koormuren worden door beren gesteund. De kerk is geen

monumentaal pand. Tegen de Noordzijde van het schip is een door platdak gedekte consistoriekamer gebouwd. Hiervan weten we dat in juni 1928 tekeningen gemaakt zijn om het portaaltje uit te breiden met een toiletruimte. Hierdoor is het portaaltje groter geworden. De consistoriekamer heeft altijd deze afmeting gehad en is dus ongewijzigd gebleven.

ORGEL "Van Druten orgel".

Zoals in vele andere gemeenten kende men ook in onze gemeente een voorzanger. De voorzanger was in deze gemeente ook koster. Op verzoek van Ds. J. Koek (de toenmalige predikant) besluit men op 6 juni 1895 tot het plaatsen van een orgel in beide kerken van de gemeente Hien en Dodewaard. Hiervoor is toen opdracht verleend aan orgelbouwer G. van Druten uit Hemmen. Vandaar de naam "Van Druten orgel". Wanneer wij de toren binnengaan, zien wij links de trap die ons bij het orgel brengt. Het orgel is gebouwd in 1895 door bovengenoemde orgelbouwer volgens het mechanische sleeplade systeem. In 1998 wordt door Orgelbouwers Pels en van Leeuwen uit >s Herthogenbosch op verzoek van de kerkvoogdij een grote onderhoudsbeurt gepleegd. Het orgel heeft één klavier en een volledig voetenpedaal. Het heeft de volgende Dispositie: - Prestant 8' bas/disc., - Octaaf 4', -Octaaf 2', -Bourdon 16', -Holfluit 8', -Viola di Gamba=, -Fluit 4', -Quint 2 2/3, Doublette 2', - Trompet 8' bas/disc. Het werd in deze kerk op 12 december 1895 in gebruik genomen.

VERLICHTING IN DE KERK.

Voor de verlichting in de kerk hangen boven het gangpad drie 17de- eeuwse koperen kronen, elk met acht armen. Oorspronkelijk hebben er vier stuks gehangen. Bij een inbraak is er één kroonlamp ontvreemd. Hiervoor is een andere kroonlamp aangekocht met twee rijen armen. De afkomst is ons niet bekend. Deze koperen kronen zijn voor verlichting door elektriciteit omgebouwd. Aan de kansel is een koperen 17de- eeuwse kaarsenarm bevestigd.

PREDIKANTENBORD

Aan de zijmuur van de kerk heeft het predikantenbord een plaats verkregen. Momenteel vermeldt het bord een 40- tal predikanten die de hervormde gemeente hebben gediend. In de consistoriekamer hangen de portretten van de predikanten, die sedert 1864 deze gemeente bearbeid hebben. In 2003 zijn de foto's in nieuwe lijstjes geplaatst en opgehangen op twee eiken schaaldelen.

BANKEN

In 1982 zijn alle banken opnieuw geschilderd. Ter hoogte van het predikantenbord zijn een aantal banken korter dan de overige banken. Op deze plaats hebben vroeger twee kachels gestaan om het kerkgebouw te verwarmen in de wintermaanden. Nu wordt deze ruimte door middel van straalkachels verwarmd.

MUREN

In 1996 zijn aan de buitenzijde van de kerk reparatie- werkzaamheden verricht, zoals het opnieuw voegen van de muur en de steunberen en het opnieuw afdekken van de steunberen met leisteen. Ook de stalen ramen zijn toen helemaal schoongemaakt, gerepareerd, opnieuw geschilderd en er is nieuwe beglazing aangebracht. Nadat deze werkzaamheden waren verricht, zijn de muren en het plafond aan de binnenzijde gerepareerd en geschilderd in de huidige kleuren tevens zijn er ook nieuwe bordeauxrode gordijnen komen te hangen.

BEGRAAFPLAATS

Rondom de kerk zijn er 350 begraafplaatsen aanwezig. Er zijn nog maar een beperkt aantal gereserveerde plaatsen waar iemand begraven kan worden. Voor het overige is de begraafplaats vol. Aan de zuidzijde van het schip zijn ook nog twee stenen ingemetseld waarop vermeld staat: Begraafplaats "HET RUIT" en op de volgende, Begraafplaats "VREIJENBURG". Het is een algemene begraafplaats, die wordt onderhouden door de Gemeente Neder-Betuwe.

Strijd tegen het water

Vluchtkerk in Hien

Zoals zoveel Betuwse kerken vormde óók de in Hien het laatste plechtanker voor de dorpingen bij watersnood. Dat bleek nog eens in de winter van 1769/70. Op 28 december 1769 was de Rijndijk bij Huissen doorgebroken. Kleppende klokken en gebulder van kanonnen op de wallen van de nabije steden alarmeerden de Betuwnaren. In de morgen van oudejaarsdag klom de nood in Hien met het uur door het almaar wassende water.'s Middags berichtte het Ambt Neder-Betuwe, dat de kerk in Hien en Dodewaard moesten worden geopend voor vluchtelingen. Er mocht voor rekening van het Ambt brood worden uitgedeeld. Onderwijl weken mensen en vee uit naar de Hiense kerk en enige loodsen die buiten het kerkgebouw waren opgetrokken. Ook de consistoriekamer werd toevluchtsoord. Op 6 januari 1770 was het water zover gezakt, dat weer kon worden begonnen met de ontruiming van de kerk. Het was hier een janboel: De banken waren bedekt met vuilnis. Ouderling J.van Hattum was niet te benijden toen hij het klusje op zich nam om de kerk schoon te maken. En evenmin dominee J.H.van der Groe, toen hij van de kansel moest spreken voor een deels viervoetig plubiek.

(informatiebron Polderdistrict Betuwe)